

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
Tadeusz Kościński

Warszawa, 26 października 2021 roku

Sprawa: Forma składania sprawozdań
finansowych przez partie polityczne
Znak sprawy: PR10.5100.7.2021.2.HFCT

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
adres ePUAP: /RPO/SkrytkaESP

Aktualizacja przepisów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego

Szanowny Panie Profesorze,

w odpowiedzi na pismo VII.610.10.2021.CW z 4 sierpnia 2021 roku dotyczące rozważenia zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie *sprawozdania finansowego komitetu wyborczego* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1566), tak aby komitety wyborcze mogły składać w formie papierowej i elektronicznej lub wyłącznie elektronicznie sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, zwane dalej „sprawozdaniem finansowym”, poniżej przedstawiam następujące stanowisko. Uwzględniając zasadność podniesionych przez Rzecznika Praw Obywatelskich kwestii, w tym, iż aktualnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego nie wskazuje literalnie formy papierowej składania sprawozdania finansowego i teoretycznie dopuszczalne jest jego złożenie drogą elektroniczną, jako dokumentu podpisanego podpisem elektronicznym, a także mając na uwadze stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich zawarte w ww. piśmie oraz wyszczególniony przez Państwową Komisję Wyborczą („PKW”) w pkt 25

„Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycje ich zmiany” z 25 stycznia 2021 roku (znak: ZPOW-502-1/21), m.in. aspekt składania sprawozdania finansowego w formie cyfrowej, Ministerstwo Finansów jest gotowe podjąć czynności zmierzające do skonsultowania oraz wprowadzenia określonych zmian w przedmiotowym rozporządzeniu. Zgodnie z art. 142 § 7 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1319):

Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania finansowego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.

Dlatego w pierwszej kolejności Ministerstwo Finansów weszło w kontakt z Państwową Komisją Wyborczą w celu omówienia zarówno potrzeb wynikających z kwestii merytorycznych związanych w wytycznymi określającymi procedurę sprawozdawczą, jak również strony technicznej związanej z funkcjonalnością wprowadzenia elektronicznej ścieżki składania dokumentacji.

W odpowiedzi PKW uznało zasadność wprowadzenia zmian w przedmiotowym rozporządzeniu, które umożliwiłyby komitetom wyborczym składanie sprawozdań finansowych w formie elektronicznej. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza poddała pod rozważenie dalej idące zmiany w zakresie prac nad cyfryzacją sprawozdawczości finansowej komitetów wyborczych, odwołując się do ww. *„Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjach ich zmiany” z 25 stycznia 2021 r.* W opinii PKW prace te powinny objąć, w kolejności od najprostszych i niewymagających zmian ustaw, do najdalej idących, tj.:

- umożliwienie pełnomocnikom finansowym komitetów wyborczych przesyłania sporządzonych przez nich sprawozdań drogą elektroniczną,
- wprowadzenie zmian we wzorach sprawozdań, ułatwiających ich sporządzenie i pozwalających na ograniczenie liczby popełnianych błędów, które dostrzegane są w wieloletniej już praktyce,
- stworzenie cyfrowych wzorów sprawozdań i narzędzi do ich sporządzania,
- wprowadzenie obowiązku sporządzania i składania sprawozdań w formie cyfrowej.

Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła też uwagę, że celem zmian powinno być sporządzanie i składanie sprawozdań finansowych w taki sposób, by informacje w nich zawarte były łatwo przeszukiwalne, dostępne dla osób niepełnosprawnych, nadawały się do przetworzenia za pomocą narzędzi cyfrowych i nie wymagały skomplikowanych czynności przygotowawczych dla ich publikacji. Wprowadzenie cyfrowych narzędzi wspomagających sporządzanie sprawozdań stanowiłoby również pomoc dla komitetów wyborczych, pozwalając im na weryfikację formalnej poprawności sprawozdania i jego arytmetycznej spójności. Natomiast stopniowe wprowadzanie takich rozwiązań pozwoliłoby uczestnikom wyborów na dostosowanie się do zmieniających się wymogów.

PKW wskazała również, że podobne zmiany powinny dotyczyć także informacji finansowych

i sprawozdań finansowych składanych przez partie polityczne na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. *o partiach politycznych* (Dz. U. z 2018 r., poz. 580 z późn. zm.).

Dla Ministerstwa Finansów zasadnym jest wytyczenie nowego sposobu składania sprawozdań finansowych, co wpisuje się w szersze zagadnienie prowadzenia i sporządzania informacji finansowych w formie cyfrowej oraz określenia standardów wykorzystujących dostępną infrastrukturę informatyczną. Takie rozwiązania ułatwią dostęp do publikowanych sprawozdań, przeszukiwanie informacji zawartych w zamieszczonej w ten sposób dokumentacji oraz wpłyną pozytywnie na przejrzystość i jawności finansowania kampanii wyborczych.

Chcę poinformować, że Ministerstwo Finansów jest otwarte na inicjatywy wprowadzające digitalizację różnych rozwiązań dla obszarów będących we właściwości ministra do spraw finansów publicznych, w tym związanych z finansowaniem partii politycznych i komitetów wyborczych. Przykładem tego typu zaimplementowanej zmiany jest ta wprowadzona rozporządzeniem Ministra Finansów z 20 stycznia 2020 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie wypłacania z budżetu państwa subwencji przysługującej partiom politycznym* (Dz. U. 2020 r., poz. 109), gdzie przewidziano składanie wniosku zarówno w postaci papierowej, jak i elektronicznej oraz doprecyzowano sposób podpisania takiego wniosku, tj. poprzez kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany albo podpis osobisty przez osobę lub osoby uprawnione do reprezentowania partii politycznej.

Zgodnie z tak zaktualizowanymi zapisami § 2 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie wypłacania z budżetu państwa subwencji przysługującej partiom politycznym została uruchomiona przez Ministerstwo Finansów funkcjonalność umożliwiająca składanie wniosku o wypłacenie z budżetu państwa subwencji przysługującej partiom politycznym przez elektroniczną skrzynkę podawczą (ESP) udostępnianą na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP). Pozwalało to na wypełnienie wniosku w wersji elektronicznej zgodnie z wytycznymi. O wprowadzeniu wyżej opisanej funkcjonalności poinformowano drogą mailową właściwe partie polityczne jak również Krajowe Biuro Wyborcze oraz zamieszczono komunikaty na stronie internetowej Ministerstwa Finansów i w Biuletynie Informacji Publicznej. Jednakże wszystkie partie ubiegające się o subwencję w IX kadencji Sejmu RP złożyły wnioski w formie papierowej. Dlatego należy mieć na uwadze, że wprowadzenie nowej funkcjonalności, bez wskazania obligatoryjności formy elektronicznej jako jedynej właściwej, nie gwarantuje wykorzystania tej ścieżki przekazywania dokumentów przez wszystkie podmioty zobowiązane do składania tego typu dokumentacji. Nie mniej pokładam nadzieję, że nastawienie beneficjentów do elektronicznej formy składania dokumentów będzie się z czasem zmieniało na korzyść pojawiających się wirtualnych rozwiązań.

Dlatego w ocenie Ministerstwa Finansów należy potraktować wprowadzenie i funkcjonowanie ewentualnych cyfrowych kanałów sprawozdawczych wstępnie jako opcjonalne, umożliwiając jednocześnie składanie sprawozdań również w formie tradycyjnej. Natomiast zmiany w stosownych przepisach wprowadzane stopniowo będą odpowiadać aktualnym standardom dostępu do informacji.

Mając na uwadze zarówno wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich, jak również opinię Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie ewentualnego zaktualizowania przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w *sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego*, Ministerstwo Finansów deklaruje podjęcie dalszych działań w przedmiotowej sprawie zgodnie z posiadaną właściwością.

Z wyrazami szacunku

Minister Finansów,
Funduszy i Polityki Regionalnej

Tadeusz Kościński

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

1. Dyrektor Departamentu Architektury Informacyjnej Państwa w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów